

Straatpastoraat

Omzien naar dak-en thuisloze mensen in Utrecht

Jaarverslag

Straatpastoraat Utrecht

2022

Inleiding

Tweeduizendtweëentwintig was het jaar waarin de coronapandemie tot een einde kwam. In de twee jaar daarvoor waren we voortdurend genoodzaakt in te spelen op de veranderende situatie. Van geen inloop en vooral telefonisch en digitaal contact naar een open terras naar een beperkte inloop met 1,5 meter afstand.

Afgelopen jaar was het jaar van de opluchting en het terug naar hoe het was voor corona: een wekelijkse inloop waarin we niet meer genoodzaakt zijn afstand te bewaren (er kan weer geknuffeld worden!), een maandelijkse maaltijd en het treffen van voorbereidingen voor een maandelijkse viering in de Domkerk. In dit verslag kunt u lezen hoe het ons vergaan is. In deel 1 vindt u de reguliere werkzaamheden, in deel 2 de bijkomende werkzaamheden, en in deel 3 de context waarbinnen het werk zich afspeelt.

Deel 1 – Vaste werkzaamheden

Hostel De Hoek

Hostel de Hoek is een domus+ woonvoorziening van het Leger des Heils. Er wonen 26 mensen met een verslaving (aan drugs en/of alcohol) Een groot deel van de bewoners heeft een licht verstandelijke beperking. In het hostel mogen de bewoners op hun kamer middelen gebruiken. Er mag niet gedeald worden – in de praktijk wordt dit oogluikend toegestaan.

De bewoners van de Hoek worden gestimuleerd om dagbesteding te hebben. Er is een activeringscoach (zij is tevens contactpersoon pastoraat). Bewoners kunnen werken bij diverse werkvoorzieningen van het Leger des Heils. Ze kunnen ook klusjes in en om het huis doen. Verder kunnen ze twee middagen per week schilderen en tekenen.

Elke week ben ik één dagdeel in de Hoek. Ik leef mee met bewoners - ze kunnen met mij praten over wat hen bezig houdt. Ik ben aanwezig bij de lunch en bij de schilderactiviteit. Verder bezoek ik zo mogelijk bewoners die in het ziekenhuis liggen. Met Pasen en Kerst verzorg ik samen met de contactpersoon en begeleiding een Paaslunch en een Kerstlunch.

Bij overlijden van een bewoner kan ik betrokken worden bij de uitvaart.

De Paaslunch en de Kerstlunch waren dit jaar goed bezocht. Met Kerst was er muzikale begeleiding vanuit de Jeruzalemkerk – dit werd zeer gewaardeerd. Beide keren was het een goed samenzijn met bewoners en begeleiding.

Inloop Jacobikerk

Elke maandagochtend (met uitzondering van een zomerstop van een paar weken in juli en augustus – en feestdagen) is er van 9.30 tot 11.30 een inloop in de Jacobikerk voor mensen die dak- en/of thuisloos zijn in het Utrechtse. Er is koffie en thee met iets lekkers en om 11.00 uur een brunch. Tussen kerst en oudjaar was er een eindejaarslunch.

Er zijn over het algemeen 3 pastores aanwezig bij de inloop, en een zevental vrijwilligers. Twee van hen zijn zelf dakloos geweest. Afgelopen jaar waren er ook twee stagiairs van het Straatpastoraat aanwezig, en af en toe een stagiair van één van de pastores van de Jacobikerk. Bezoekers kunnen bij de inloop tot rust komen en op verhaal komen – hun lief en leed delen, we kunnen met hen meedenken, als ze daar prijs op stellen met of voor hen bidden, hen eventueel verwijzen. We hebben een bescheiden voorraad kleding, schoenen en (soms) slaapzakken. Verder kunnen we mensen incidenteel een kleine diaconale handreiking doen (maximaal €25,-). De meeste verzoeken op dit gebied betreffen reisgeld, beltegoed en voeding. Als het om hogere bedragen gaat proberen we zo nodig een andere oplossing te zoeken.

Aan het eind van de herfst wordt er bij de inloop een winterkledingmarkt georganiseerd – bezoekers kunnen winterjassen, sjaals, handschoenen en warme truien uitzoeken. Aan het eind van het voorjaar is er een zomerkledingmarkt.

Voor veel bezoekers is de inloop ook een plaats waar ze anderen ontmoeten. Voor sommige vaste bezoekers is het een soort gemeenschap. Voor nieuwkomers een plek waar ze zich veilig kunnen (gaan) voelen.

Gemiddeld komen er zo'n 15 bezoekers per ochtend. Een zestal komt bijna elke week, sommigen komen incidenteel, en af en toe zijn er nieuwkomers. In totaal zijn er ongeveer 30 personen die we geregeld zien op maandagochtend. Verder zijn er per jaar 20 à 30 passanten – bv. mensen die een tijdje komen en dan uit het Utrechtse straatbeeld verdwijnen, arbeidsmigranten die langskomen voor een slaapzak, wat kleding en warm eten, en mensen die een tijdje komen 'buurten' en dan hun heil elders zoeken.

Veel bezoekers voelen zich welkom bij de inloop – ze ervaren veiligheid en aandacht, en geven aan dat te waarderen. Ook is er veel waardering voor de praktische hulp.

Ook het team ervaart de inloop als een warme en bijzondere plek. "Het voelt als familie" zeggen sommigen.

Herstart

Herstart aan de Nieuwegracht is een dagopvang voor mensen die dak- en/of thuisloos zijn. Zelf noemen ze zich de voordeur: als je 'nieuw' bent op straat word je naar Herstart verwezen. Naast de dagopvang (elke dag open van 10.00 – 18.00 uur) zijn er vijftien instroombedden. Herstart biedt herstelgerichte zorg en activiteiten. Het is een samenwerkingsverband van tien organisaties: Stadsteam Backup, Barka, Sociaal Medische Zorg, Veldwerk Jellinek, Wij 3.0, Tussenvoorziening, 5050, Straatnieuws, NL cares, Belle en het Leger des Heils.

Inlopers kunnen brood, thee en soep krijgen, en voor een klein bedrag koffie en broodbeleg. Er zijn spreekuren van verpleegkundigen en een arts, van maatschappelijk werk en van Barka. Ook zijn er werkcoaches die mensen kunnen begeleiden naar werk, al dan niet 'beschermd'.

Verder is er elke dinsdagochtend een gesprekstafel onder begeleiding van een geestelijk verzorger of pastor en vrijwilligers.

Binnen Herstart wordt gewerkt volgens de presentiebenadering.

Het Straatpastoraat participeert in de begeleiding van de gesprekstafel. Geregeld nodigen we deelnemers aan de gesprekstafel uit voor de inloop in de Jacobikerkerk. Herstart wordt beheerd door het Leger des Heils. Het Leger heeft een geestelijk verzorger op locatie. Wanneer zij er niet kan zijn kom ik zo mogelijk op donderdagmiddag naar Herstart.

Bezoekwerk en afspraken

Een deel van onze tijd besteden collega Jan Bernard en ik aan bezoekwerk en afspraken. Jan Bernard heeft een aantal vaste contacten met wie hij geregeld afspreekt. Ik bezoek mensen die in het ziekenhuis liggen, mensen die opgenomen zijn bij Altrecht, mensen die in een instelling verblijven, mensen die na een periode van dakloosheid een kamer hebben gekregen en mensen die al een tijdje onder dak zijn maar behoefte houden aan contact.

Met mensen die dakloos zijn spreken we af in de stad – op een terras, of in het café van de Domkerk. Ook mensen die liever op 'neutraal' terrein afspreken ontmoeten we buiten of in het Domcafé.

Voor veel mensen is wonen na een periode van dakloosheid of een periode in een instelling een uitdaging. Financiën vormen vaak een bron van spanning. Als je een adres hebt weten schuldeisers je te vinden. Als je geld beheerd wordt gaat dit niet altijd goed. Als je in een schuldsaneringstraject zit kunnen mensen niet of nauwelijks rondkomen.

Daarbij worden ze vaak teruggeworpen op zichzelf. In de periode van dakloosheid zijn ze veel onder de mensen. Als ze eenmaal wonen zijn ze alleen en komen de muren op hen af.

Veel mensen lukt het niet goed om een sociaal netwerk op te bouwen. Contact met familie is vaak problematisch, mensen die men kent van de straat wil men niet altijd over de vloer.

Blijft over contact met hulpverleners, contact met het Straatpastoraat en contact met inlooplekken in de stad.

We proberen mensen te verbinden met derden – een kerkelijke gemeente, een inloop in de buurt – maar dit lukt lang niet altijd. Als het kan trekken we ons geleidelijk aan terug. Als het mensen niet of nauwelijks lukt een sociaal netwerk op te bouwen houden we contact.

Maaltijdvieringen (Tafel van 12)

Iedere eerste woensdag van de maand (m.u.v. juli en augustus) houden we een maaltijdviering in de gemeenschapsruimte van de Doopsgezinde kerk. Hierbij is ook een afgevaardigde van de Doopsgezinde kerk aanwezig. Gemiddeld zitten we met ongeveer 20 mensen aan tafel. Veertien hiervan zijn onze zogenoemde vrienden van de straat. Er is ruimte voor vaste gasten en nieuwe mensen. We zitten in een carré aan feestelijk gedekte tafels met kaarsjes en bloemen. Er is een tafelliturgie en een tafelpraatje: aan de hand van een tekst, bv uit de Bijbel, snijden we een thema aan en nodigen mensen uit daarop te reageren – plenair, en evt later ook in het onderling gesprek. De Tafel van 12 is een moment van samenzijn en ontmoeting tussen onze vrienden, vrijwilligers en pastores.

We nodigen mensen bij name uit en vragen hen zich af te melden als ze niet kunnen komen. In de praktijk gebeurt dit niet altijd. Sommigen komen niet opdagen, anderen nemen iemand mee – uiteindelijk is de tafel meestal gedgevuld.

We ervaren het samen tafelen als verrijkend en inspirerend.

Vieringen in de Domkerk

In 2022 hebben we geen vieringen in de Domkerk gehad. In coronatijd zijn deze vieringen vervallen. Bij het Straatpastoraat en bij de Domkerk leeft de wens om deze vieringen weer op te pakken – hiertoe is er contact met de diaconaal werker van de Domkerk. De bedoeling is om in 2023 weer te starten met de vieringen met aansluitend een maaltijd in het Domcafé.

Allerzielen

Elk jaar herdenken we met Allerzielen de mensen die we verloren. We doen dit bij de zogenaamde Levensboom in de tuin van het Catharijneconvent. In deze boom worden de namen bewaard van mensen die dak- en/of thuisloos waren in het Utrechtse. We noemen hun namen en steken voor elk van hen een kaars aan. In 2022 was er ook live muziek: Alfredo speelde trompet. Na afloop praatten we na in het café van het Catharijneconvent.

De bijeenkomst werd goed bezocht: er waren veel vrienden die we kennen van de straat, en bondgenoten: werkers van Herstart, de geestelijk verzorger van Herstart, oud collega's Bart en Bert, Omduw, vrijwilligers van het Straatpastoraat.

We organiseren deze bijeenkomst in samenwerking met Herstart en met een verpleegkundige van Volksgezondheid, Madelinde Tellegen.

Begeleiding vrijwilligers

Naast Jan Bernard en Diny is een zevental vrijwilligers actief bij de inloop in de Jacobikerk. Elke maandagochtend hebben we een dagopening voor de inloop open gaat. Dit is ook een moment om wel en wee te delen. Na de inloop evalueren we de ochtend en delen we wat er voorgevallen is, en wat dit voor ons betekent. (wat we delen blijft 'onder ons' – de verhalen van onze bezoekers zijn veilig). Opening en afsluiting fungeren als bezinnings- en als begeleidingsmoment. Verder hecht ik eraan dat mensen het kenbaar maken als ze ergens mee zitten – dan kunnen we dat bespreken.

Met Jan Bernard en met Diny, die in de praktijk als collega's fungeren, heb ik af en toe apart een gesprek. Met de twee ervaringsdeskundigen spreek ik ook geregeld af – zo kunnen ze op verhaal komen en kan ik 'vinger aan de pols houden.'

Communicatie buiten de inloop verloopt via de mail, en sinds kort via een groepsapp. In de app wordt praktische informatie uitgewisseld, en er is daarin ruimte voor het delen van persoonlijk lief en leed.

Zo mogelijk hebben we een afsluiting voor de zomerstop ingaat – een uitje of een lunch. In 2022 kwam dat er niet van.

Bij de Tafel van 12 is het contact met vrijwilligers 'tussen de bedrijven door' – tijdens het tafeldekken, het koken, en het opruimen. Soms is er nog een nagesprek staande in de keuken of de gang. Aan de traditie die we eerder hadden – een nagesprek rond de tafel – is niet veel behoefte meer – Het 'tussendoor' en het contact dat we aan tafel hebben blijkt genoeg.

Begeleiding stagiairs

In 2022 heb ik twee stagiairs begeleid: één doet een opleiding pastoraal werk (associate degree) aan de CHE (Christelijke Hogeschool Ede) – hij kan zelf zijn studietempo bepalen – zijn stage duurt zolang zijn studie duurt. De ander doet de opleiding godsdienst pastoraal werk bij Fontys. Zijn eerste stage heeft hij bij het Straatpastoraat gedaan, en zijn tweede ook. Hij rondt zijn stageperiode in februari 2023 af. Met beide stagiairs heb ik geregeld een begeleidingsgesprek. Verder verloopt het contact met hen als met de vrijwilligers van de inloop (waar zij beiden ook actief zijn).

Publiciteit

Het Straatpastoraat heeft een website (<https://straatpastoraatutrecht.nl>) waarop informatie te vinden is over wat het Straatpastoraat is en wat het biedt. De straatpastores stellen zichzelf hierop voor en vertellen iets over hun visie.

Via de website kan contact met hen gezocht worden.

Het Straatpastoraat staat vermeld in Straatkompas – een gidsje met praktische informatie voor mensen in het Utrechtse die dak- en/of thuisloos zijn. De laatste versie is alleen digitaal beschikbaar – er zijn plannen om weer een papieren gids uit te brengen.

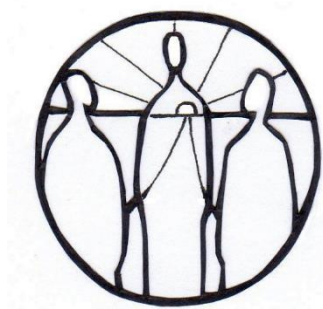
Een paar keer per jaar verzorgt het Straatpastoraat een stukje voor de Jeruzalempost. In PUP (Platform Utrechtse Protestanten) verschijnt ook regelmatig een stukje over de activiteiten van het Straatpastoraat.

Eén keer per jaar (meestal begin oktober) gaat de straatpastor voor in de Jeruzalemkerk.

Verder is ze twee keer voorgegaan in het Stiltecentrum. De twee stagiairs van het Straatpastoraat zijn hier geregeld voorgegaan. Ook is ze een keer voorgegaan in de Doopsgezinde kerk.

Als het wenselijk is hebben we contact met instellingen waar pastoranten verblijven of waarvan zij hulp of ondersteuning ontvangen.

Instellingen en organisaties waar we geregeld contact mee hebben zijn Herstart, STIL (Steunpunt Illegalen Utrecht) OMDUW (diaconaal verband van kerken) en Silo (Kerk met Stip) en het Stiltecentrum.

Deel 2 – Overige werkzaamheden

Afscheid Mehrdad Gomrokian

Op 30 december namen we afscheid van Mehrdad Gomrokian – ofwel de luchtgitarist van Utrecht.

Mehrdad was een goede bekende voor veel Utrechters. Je kon hem tegenkomen in de binnenstad, gekleed als rocker, met een gescheurde spijkerbroek en een bandana, vol overgave luchtgitaar spelend. Mehrdad was gevlucht uit Iran. Door omstandigheden kon hij in Nederland geen vluchtelingenstatus krijgen. In de tijd dat hij dakloos was kwam hij geregeld naar de inloop. Hij was een man met veel humor. Achter zijn grappen school frustratie en verdriet – over de situatie in zijn thuisland en zijn situatie in Nederland. Ondanks die moeilijke situatie wist hij veel mensen aan zich te binden. Uiteindelijk kon hij met hulp van de gemeente Utrecht, de Tussenvoorziening en de Jacobikerk een flatje huren. Toen hij woonde ging hij vrijwilligerswerk doen bij het Leger des Heils en bouwde hij een vriendschapsband op met een diaken van de Jacobikerk en een medewerker van het Leger. Ook was hij goed bevriend met een Iraanse man. Zijn uitvaart was goed bezocht – het was duidelijk dat hij een plaats had in het hart van veel Utrechters. Zijn vriend van het Leger des Heils zong samen met een vriend twee liedjes van de Scorpions en begeleidde zichzelf op gitaar. Op het podium stond een wit drumstel als eerbetoon aan Mehrdad – hij had zelf vroeger in een bandje gedrumd. Eén van de nummers heette: Send me an angel. Het refrein klonk: 'Here I am, will you send me an angel..'

Bij het graf speelden we luchtgitaar voor hem – zoals hij vroeger zo vaak voor ons gedaan had.

Mehrdad is 71 jaar geworden.

Denken in de Driehoek

Op 16 februari werkten we mee aan 'Denken in de Driehoek'. Denken in de Driehoek organiseert avonden met een filosofische en levensbeschouwelijke insteek en een praktische invalshoek. De organisatie staat onder verantwoordelijkheid van de culturele commissie van de oud-katholieke Gertrudiskathedraal en de bijzondere leerstoel oude katholieke kerkstructuren aan de Universiteit Utrecht. In 2022 is 'Wonen' het thema – op 16 februari 'Thuis voelen' : We nemen die avond een kijkje in hoe het is om zonder dak boven je hoofd je toch thuis te kunnen voelen.

Stagiair bij het Straatpastoraat en ervaringsdeskundige Floris Bary, een andere spreker (ook ervaringsdeskundige) en ik verzorgden ieder een bijdrage. Daarnaast werden we bevraagd door een gespreksleider en waren er vragen uit de zaal. Het was een bijzondere avond waarop de sprekers en de bezoekers zich kwetsbaar opstelden. Dit leidde tot een goede ontmoeting.

De lezingenreeks met het thema 'Wonen' stond ook in het kader van het 900 jarig bestaan van Utrecht – en werd gepresenteerd als een cadeau aan de stad.

Pastorant wordt Sara

Normaliter worden verjaardagen niet vermeld in het jaarverslag. Deze verjaardag wel: een pastorate werd 50 in mei – en had ons (vrijwilligers en pastores) bij haar thuis uitgenodigd. Veel van ons zijn op haar uitnodiging ingegaan. Het was bijzonder om samen met haar vriend en kinderen haar verjaardag bij haar thuis te vieren. We waren blij met haar uitnodiging en zij met onze komst.

Open terras in het kader van Utrecht 900

Ook het Straatpastoraat vierde de 900ste verjaardag van de stad. Ons cadeau aan de stad was een open terras op een drietal maandagen. We hadden flyers gemaakt met de data en die uitgedeeld in ons netwerk. Op de bewuste maandagen hingen we een spandoek op, zetten we een koffietafel buiten, en campingkrukjes en tafeltjes. Buurtbewoners en passanten kwamen 'aanwaaien', naast onze vaste bezoekers. En natuurlijk was er iets lekkers bij de koffie. Het waren mooie ochtenden met verrassende ontmoetingen.

Straatpastoraat gastvrouw voor Diaconale Ontmoeting

In Utrecht is er twee keer per jaar een diaconale ontmoeting waarbij diaconale organisaties elkaar treffen, ervaringen uitwisselen en samen vieren. In oktober was het Straatpastoraat gastvrouw –namens het Straatpastoraat namen coördinator Liesbeth Timmers en ik de honneurs waar. De ontmoeting vond plaats in de Jeruzalemkerk. Het was een goed samenzijn in de koffieruimte, met onder meer vertegenwoordiging van de Katholieke caritasinstelling, van Silo, de diaconaal werker van de Nieuwe kerk, de teamleidster van de PDU, vertegenwoordiging van het Huis van Dominicus en Omduw. De viering was een combinatie van de vieringen zoals we ze houden in de Domkerk en bij de Tafel van 12. Na de viering was er gelegenheid na te praten in de ontmoetingsruimte.

Straatpastoraat in beeld bij Zin in Zondag

Op maandag 7 november hielden we onze jaarlijkse winterkledingmarkt. Op deze dag werd er ook gefilmd door een filmploeg van KRO/NCRV voor het programma Zin in zondag. Activiteiten in de Jacobikerk werden gefilmd – één van de voorgangers had daarbij ook het straatpastoraat genoemd. De opnamen waren voorbereid met een medewerkster van het programma – waarbij borging van de privacy van onze bezoekers en hun gevoel van veiligheid belangrijke aandachtspunten waren. De uitzending was op zondag 11 december.

Gebed, bezinning, bijlezen, professionalisering

Gebed

Het Straatpastoraat is als het ware 'ingebed' in gebed.

Voor de deur voor onze gasten open gaat bij de inloop openen we samen – we steken een kaars aan, lezen een tekst en bidden. Ook ronden we, nadat onze gasten huns weegs zijn gegaan, zo af. Voor de brunch bidden we het Onze Vader.

De Tafel van 12 is een feestelijke liturgische maaltijd – die we openen met een responsiegebed.

Ook bij de Domvieringen wordt gebeden: smeekgebed, Heilige Chaos – waarbinnen ook ruimte is voor persoonlijk gebed – het Onze Vader; de maaltijd aansluitend op de viering wordt geopend met gebed.

Bezinning

Bezinning is er voorafgaande aan de inloop en bij het afronden ervan. Ook 'informeel' is er sprake van bezinning – in de gesprekjes tussendoor met vrijwilligers, in het napraten met deze en gene.

Met Jan Bernard en Diny spreek ik af en toe af om te bespreken hoe we er in staan.

Ook thuis en onderweg doe ik 'hoofdwerk',

Bij intervisie met collega's uit Amersfoort (drie à vier keer per jaar) bezinnen we ons op wat des pastors is en op ons functioneren.

Bijlezen

Met een leesclubje van Utrechtse collega's bespreek ik boeken ter inspiratie en verdieping. In 2022 lazen we 'Het Geschenk' van Edith Eger.

Een jaar lang deed ik mee aan een leeskring in de kerk – waar we Genesis van Jonathan Sacks bespraken.

Verder lees ik PUP, relevante artikelen en websites die betrekking hebben op het werk.

Professionalisering

In 2022 heb ik me aangesloten bij het leernetwerk 'Geestelijke Verzorging buiten de muren'. Een onderdeel van dit netwerk buigt zich over de praktijk van het straatpastoraat. Elke deelnemer brengt een casus in die voorbereid wordt door de andere deelnemers en besproken wordt. Streven is om het werk van straatpastores meer in beeld te krijgen en te analyseren. Eén en ander wordt begeleid door Tilburg University in Utrecht. Ook wordt er aandacht besteed aan de inbedding van het straatpastoraat – met welke organisaties heeft een straatpastor contact, hoe is de samenwerking, hoe kijken deze organisaties aan tegen straatpastoraat – en hoe is hun bejegening van mensen die dak- en/of thuisloos zijn.

Wat mij betreft

Het afgelopen jaar was goed – Jan Bernard, Diny, Liesbeth en ik zijn goed op elkaar ingespeeld en weten elkaar te vinden. We ervaren de samenwerking met het team van de inloop en andere vrijwilligers als positief: ze zijn betrokken, capabel en trouw.

Het optrekken met mensen die we kennen van de straat is boeiend en intensief. De moeilijkheden die mensen ondervinden zijn divers. Met hen meeleven vraagt flexibiliteit, inventiviteit, trouw en geduld. Samen houden we dit vol – als collega's, als team, met de steun van de Jeruzalemkerk en betrokkenheid van bondgenoten: de Jacobikerk, de Domkerk, de Doopsgezinde kerk en Silo. Ook de samenwerking met organisaties als Omduw, Stil, Goud, Herstart en het Leger des Heils helpt ons vol te houden.

We bidden om zegen om tot zegen te kunnen zijn – en die zegen ervaren we ook in het optrekken met onze vrienden van de straat.

Deel 3 – Context, ontwikkelingen, wensen

De straatpastores hebben rond de 35 uur per week te besteden: Wieke de Wolff 20 uur, Jan Bernard Struik 10 uur, Diny Wolters 5 uur. Liesbeth Timmers is rond de 6 uur per week actief als coördinator voor het Straatpastoraat.

Bij de inloop in de Jacobikerk worden we ondersteund door een team van 7 vrijwilligers waarvan twee ervaringsdeskundigen. Er is ruimte voor een nieuwe vrijwilliger (m/v).

Bij de Tafel van 12 werken we met vier vrijwilligers. Er is ruimte voor een reserve kok.

Afgelopen jaar zijn er geen vieringen in de Domkerk geweest. In 2023 hopen we daar weer mee te gaan beginnen. De drie pastores zullen in samenwerking met 4 vrijwilligers de vieringen verzorgen.

Voor het verzorgen van de maaltijden na de viering zal een team van vrijwilligers gevormd worden. Vanuit de Domkerk zal Iris Lammers van Bueren, diaconaal werker, betrokken zijn.

PDU

Als straatpastor maak ik geen deel meer uit van de PDU (Protestantse Diaconie Utrecht). Wel wordt ik uitgenodigd voor het inspirerend teamoverleg dat zij regelmatig hebben. Hierbij probeer ik zoveel mogelijk aanwezig te zijn.

Netwerk DAK

Netwerk DAK, het netwerk van inloophuizen, Urban Mission en drugs- en straatpastoraat organiseert elk jaar een netwerkdag voor aangesloten organisaties. Daarbij organiseert het LOND (Landelijk netwerk van drugs- en straatpastores) dat ook onder DAK valt twee keer per jaar een ontmoetingsdag – waarvan één keer per jaar op locatie. Bij de ontmoetingsdagen van het LOND probeer ik zoveel mogelijk aanwezig te zijn.

Fonds Franciscus

In het kader van organisatieversterking biedt Fonds Franciscus ook het Straatpastoraat Utrecht financiering, trainingen en ondersteuning op maat. In 2022 nam coördinator Liesbeth Timmers deel aan de uitwisselingsbijeenkomsten en de workshops over Vrijwilligers (Sociale veiligheid & Vrijwilligersbeleid).

Gemeente Utrecht

Vanaf april 2020 is de nachtopvang in Utrecht (NOIZ en Sleep Inn) veranderd in 24 uurs opvang. De Sleep Inn heet nu Jansveld. Bij de voormalige Sleep Inn, het huidige Jansveld, zijn volgens de laatst bekende cijfers (uit 2015...) 55 bedden beschikbaar, bij de NOIZ 30. Verder beschikt Herstart over 15 zgn 'instroombedden' (waar mensen in principe maximaal 18 dagen mogen blijven). Voor de koudweerregeling in de winter zijn er bij de Stadsbrug 55 bedden beschikbaar, en op de Zee- haenkade 25 (telling 2022).

Verder zijn er voor de winter per 1 december 2022 28 plekken beschikbaar voor ongedocumenteerden bij de Stadsbrug. Ook zijn er gedurende de winter plekken op de Zeehaenkade voor kwetsbare mensen uit Midden- en Oost-Europa.

Beleid gemeente ten aanzien van mensen die dak- en/of thuisloos zijn

Voortbordurend op het Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang (2006-2014) werkt de gemeente Utrecht samen met de regio (U16 – stad Utrecht en regiogemeenten, te weten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Vijfherenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht en Zeist) aan het terugdringen van dak- en thuisloosheid.

De vier pijlers hiervan zijn:

1. Voorkomen
2. Opvang en hulp voor wie dakloos raakt
3. Maatwerk in de hulpverlening
4. Begeleiding van (ex)daklozen die weer een plek hebben.

Verder wil de U16 inzetten op zorg dichterbij de inwoners (preventie) en op het zoveel mogelijk zelfstandig wonen met waar nodig begeleiding.

Beleid landelijke overheid

De landelijke overheid wil dakloosheid verder terugdringen met als insteek: Eerst een thuis. In december 2022 werd het Nationale Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis gepresenteerd. (2023-2030) (Het beleid is lang geweest: hulp en zorg bieden en van daaruit toeleiden naar wonen. Nu is het andersom: eerst wonen en van daaruit hulp en zorg bieden). De achterliggende gedachte is dat een verblijf in een opvang mensen vaak geen goed doet. Het hebben van een veilige plek voor zichzelf werkt rustgevend en helend. Vanuit die basis kan dan gewerkt worden aan herstel.

De rijksoverheid heeft hiervoor €65 miljoen extra uitgetrokken bovenop de €385 miljoen die gemeenten ontvangen voor de maatschappelijke opvang.

De zes actielijnen zijn:

1. Versterken bestaanszekerheid: borgen van het bestaansminimum;
2. Preventie: voorkomen dakloosheid is altijd het beste;
3. Wonen Eerst: iedereen een eigen woonplek met ondersteuning op maat;
4. Integraal werken in de uitvoering: regie, snelheid en menselijke maat;
5. Geen beleid zonder ervaringskennis: beleid wordt getoetst en uitgevoerd met mensen met ervaringskennis;
6. Inclusieve aanpak: aandacht voor jongeren, LHBTIQ+ en dakloze EU-burgers.

Het rijk heeft Utrecht als centrumgemeente 22,4 miljoen toegekend om dakloosheid in de stad en regio fors terug te dringen. Samen met regiogemeenten, aanbieders, woningcorporaties en kennisinstituten gaat Utrecht aan de slag om te zorgen voor minimaal 200 'Eerst een Thuis woonplekken. De bredere context is dat de U16 gemeenten hebben afgesproken een inhaalslag te maken in het zelfstandig wonen in de wijk van mensen uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen (met de nodige begeleiding). De 200 'Eerst een Thuis-woonplekken vallen binnen deze bredere context.

Perspectief van het Straatpastoraat

De plannen klinken mooi, de praktijk blijkt vaak weerbarstig.

In die weerbarstigheid willen we mensen nabij blijven – in de hoop en het vertrouwen dat er in het leven van alledag sporen van 'dat koninkrijk van God' oplichten als we het leven delen.

Wensen

Bestendinging van het Straatpastoraat blijft een wens. Het Straatpastoraat heeft een bijzondere plaats in de stad. Het stemt tot dankbaarheid dat er steeds wegen zijn gevonden om het te bestendigen. Dat er steeds mensen zullen zijn die zich geroepen voelen om te participeren.

Om de toekomst van het Straatpastoraat te bestendigen en het kerkelijk draagvlak te verbreden, zijn gesprekken in gang gezet met o.a. de PDU. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat het Straatpastoraat een zelfstandige stichting gaat worden.

